

Parancsnak engedelmesskedtek

Sok szó esik mostanában történelmi tudatunk hiányosságairól, s ezzel kapcsolatban az oktatás-nevelés kérdéseiről. Nines miért tagadni: történelmi tudatunkkal valóban bajok vannak. Nem akarom én ennek okát mélyebben keresni, mert akkor nagyon vissza kellene mennünk az időbe, de úgy érzem, akkor sem csak a felszint érintem, ha Illyés Gyulát idézem: A magyar nép a második világháborúban nem csak vért vesztett rengeteget. Jó hírért, becsületéért is kemény csapások érték.

Megőrzött magány

Tagadhatatlan: sorsunkat az 1945 áprilist megelőzően kevésbé alakítottuk, inkább elszennvedtük, és noha ma már ismerjük a Márciusi Front jelentőségét, számon tartjuk a magyar partizánegységek határunkon innen és túl küzdéseit, a Budai Önkéntes Ezred harcát, a miskolci KOMITE ellenállását, a nőgrádi partizánok akcióját, vagy éppen a Jászberényben szervezett önkéntes ezred történetét, amelynek vidékünkön is több tagja volt, azért múltunk megítélésében sok a bizonytalanság. Tudjuk, a felsoroltak és a fel nem soroltak egyaránt történelmi missziót teljesítettek, s azt is tudjuk, hogy azok a száz- és százévezredek, akik a katonai behívó fenyegető felkondítási parancsára nótász nélkül vonultak a frontra, vagy lehajtott fejjel, minden megaláztatást vállalóan és eltűrően mentek a gettókba, a koncentrációs táborokba, együtt és egységesen részesei hazánk történelmének, s ép-

pen ezért életük megismerése, lettek újraértékelése, a rájuk való emlékezés történelmünk teljes birtokba vételének szükségszerű folyamata.

Ezért voltam ott Domonyban ahol csendesen, mégis valamiféle látható, felszabadult megnyugvással gyülekezett a község lakossága a templom melletti téren a II. világháború áldozatainak tiszteletére épült emlékmű avatására.

Sokan vették körül az egyszerű emlékoszlopot, olvasták a fekete márványba vésett harminckét áldozat nevét, s hallgatták lehajtott fejjel Baranyai Tamás evangélikus lelkésznek, a HNF Országos Tanácsa és a községi népfőnökség bizottság tagjának emlékező szavait.

Elvészett család

— Harminckét ember nevét vették a márványba. Harminckét ember innen indult el, amint indultak ezek és százévezredek közeli meg távoli falvakból egy szörnyű és rémületes parancsnak enged-

meskedve, hogy halálukkal szolgáljanak egy zsakutcába került katasztrófolitikának — mondta az emlékező, miközben Leichtig Zoltán, Leichtig Zoltánné, valamint Leichtig Jenő nevét olvastam, amikor az elveszett családból a megmaradt két testvér, a feketebe öltözött asszonyok zokogása markolta görcsbe gondolataimat.

Ósi somogyi nevek sorakoznak szorosan egymást követően, talán éppen úgy, mint egykoron a lövészárokban: Valentinyi János, Valentinyi József, Valentinyi Márton, Valentinyi Pál...

— Nem akarjuk őket hőskökké magasztalni, csak tisztességes emléket kívántunk számukra emelni. Emléket, ahová az árván felnőtt ma már apa kivezetheti gyermekét, hogy elmondja a kicsinek azt a kort, amely elvakultságában milliókat pusztított el a gögös uralomvágyból, s ahová elhozhatja maig megőrzött magányát az özvegy — érvelt Baranyai Tamás.

Igen, ma már nyugodtabbak, egészségesebb a szemlélet történelmünk dolgainak a megítélésében. Korukkal együtt, korukban látjuk és értékeljük az egykori uralkodókat, a nagy forradalmárokat mellett megtanultuk becsülni a nagy reformereket is, és most a domonyiak arra figyelmeztetnek a közadakozásból megépített emlékművel, hogy próbáljuk meg történelmünk ok-sági láncolatának a helyreállítását, megőrzését.

A faluból elszakadt domonyiak — köztük Kaluzsa Tibor, Molnár András és sokan mások — szorongatták közönnel a kezét Huszár János előljárónak, és Koppás Györgyné tanácsi kirendeltség-vezetőnek.

Kései tisztelgés

— A történelmi tudat egy a hazaszeretet, az elvi hűség fogalmával. Szükségünk van rá, hogy jól lássuk magunkat, jól ítéljünk meg másokat, pontosan ismerjük helyünket a világban — mondta Bagyinszky József, Aszód Nagyközség Tanácsának elnöke —, amikor a domonyiak sokasága feketebe öltözött sokszoknyás asszonyok, ünneplőbe öltözött férfiak, virágcsokrokkal, koszorúkkal a kezükben, megindultak az emlékmű felé, hogy ha megkérsz is, de végre emelt fővel adhassák jelét a tisztelgetnek, az emlékezésnek, amit a II. világháború áldozatai iránt éreznek.

Feresik Mihály

GÖDÖLLŐI HÍRLAP

A PEST MEGYEI HÍRLAP KÜLÖNKIADÁSA

XV. ÉVFOLYAM, 202. SZÁM

1988. AUGUSZTUS 24., SZERDA

Csökkentett árukészlettel is van kínálat

Szerszám helyett elszámolás

A valkói iparcikkboltban az előző években is, az idén is tudtam olyan árukat vásárolni, amelyek után előzőleg napokig jártam. Hiába utaztam például a fővárosba Simson belsőért, a szaküzletek eladói a jelenleg nincsel fogadtak. Nem kaptam Hatvanban, Gyöngyösön sem. Valkón szerencsémre igen. Itt még Simson kismotor is kapható, ami a kismotorok közül a legkapósabb, legkedveltebb. Gödöllőn az ABC-ben is csak a tavasszal volt néhány darab, ott pár nap alatt elkelték.

Máról holnapra

Persze itt sem olyan rózsás a helyzet, mint régebben. Miért? Az üzlet készletét kétféle forintban szabták meg. A Galga Áfész vezetősége ezt az összeget másfél millióra csökkentette, anyagi nehézségekre hivatkozva. Természetes, hogy az eredeti készlet sokkal jobban megfelelt az igényeknek, s azt a bolt vezetője, Dobos György is realitásként tartotta. A csökkentéssel tapasztalata szerint nem növekedett az áruk forgási sebessége, beszerzési feladatai viszont annál inkább.

A szomszédos Váczentlászólóról átjáró boltvezető saját gépkocsijával megy számos cikk után. Festekeket, mérgeket például egyáltalán nem hoznak ki. A csökkentett készlet miatt nagyobb értékű árukat nem célszerű tartaniuk, de bárki kívánságára beszerzik azokat. Legutóbb például a termelőszövetkezet rendelt a boltban színes televíziót: hétfőn szolták, s a következő napon már megvolt a készlet. Kérésre szerez be a kerítések, vaskapukat, hűtőgépeket, drótot. Vannak olyan árucikkek is, amelyeket másutt vásárolnak meg, csak azért, hogy a vevőknek ne kelljen elutasító választ adniuk.

A saját árubeszerzés ellenére is sokszor kell nincsel mondanunk. Lakatot, szigetelőlátszalagot, zsanérokat, pánokat ebben az évben még ők sem láttak — országos hiánycikk —, de kapával, kapa-

nyéllal, ásóval sem szolgálhatnak. A kerti szerszámokról ugyan még június elején megkapták a gépi elszámolást, mintha megkapták volna az árut, ténylegesen azonban egy darab sem érkezett be a boltba. Elemek közül is hol ilyen, hol olyan nem kapható, jelenleg a bébi- és a góliátelelem hiányzik a polcokról.

Lehet válogatni

Az igények kielégítésének alapvető feltétele a szállító vállalatok gyorsasága, pontossága. Az üzletvezető fáradozásával, az árucikkeknek csupán egy viszonylag szűk sávja szerezhető be. Rendszeresség jellemzi a szállításokban a VASERT-et és a RAVILL-t, de leginkább a CENTRIKÓT-tel elégedettek. Ha e vállalatnak hétfőn leadják a rendelést, csütörtökön már meg is kapják az árut. Akad pontatlanul, rendszertelenül szállító vállalat is, a késlekedés Valkón néhány áruféleségből hiánycikket eredményez.

Nemsokára kezdődik a tanév, a bolt erre nem készült fel. Tavaly árusítottak egészségcsomagokat, az idén nem kaptak prospektust a PIÉRT-től a csomagok összeállítására.

A viszonylag nagy eladótérrel rendelkező üzletben azért nem üresek a polcok. Gyermekekholimból, alsóneműkből az alapvető cikkek meg lehet helyben vásárolni, s lehet válogatni az ágyneműk és paplanok között is. Van vaslaszték üveg- és porcelánárúkból, festékekből kevésbé.

Vannak slágercikkek is. A vízmű átadása óta nagy a kereslet a víz bevezetésével kapcsolatos anyagok iránt. Az elmúlt hónapokban — a perme- tezők szezonja lévén — megugrott a különféle vegyszerek, mérgek forgalma. Rengeteget adnak el szifonpatron-

ból, tízszer annyi mélyhűtőre is lenne vevő, mint amennyit kapnak, egyre többen keresik a színes televíziót is, ebből május óta hat kelt el.

Térítés nélkül

Az első negyedévben nem volt nagy a bolt forgalma, de az év első hónapjai mindig nehezebbek. A lakosság az ár-emeelkedések miatt év vége felé igyekezett elkölteni a pénzt. Az elmúlt két hónapban viszont ismét fellendült az üzlet. Júniusban is, júliusban is hatszázezer forint érték fölött forgalmazták.

Dobos György, az árubeszerző üzletvezető meglehetősen elégedetlen. Elégedetlen, mert bizonyos áruárúkat utánajárással sem tud beszerezni. Ehhez térítési díj nélkül használja a gépkocsiját. Így azután nemcsak hébe-hóba kell mondania a vásárlóknak a sajnálkozó nincset, amit szíve szerint sohasem mondana.

B. M.

A nap programja

Gödöllő, művelődési ház:

Földi Péter festőművész kiállítás, megtekinthető 15—19 óráig.

Helytörténelmi gyűjtemény:

A gödöllői művésztelep 1901—1920, Természeti környezetünk, kiállítás, Erzsébet királyné emlékszoba, kiállítás, megtekinthető 10—18 óráig.

Aszód, múzeum:

A Galga mente népművészete, állandó kiállítás, megtekinthető 10—18 óráig.

MOZI

Pinocchio. Színes amerikai rajzfilm. 4 óraker.

Manhattan. Magyarul beszélő amerikai filmvígjáték. 6 és 8 óraker.

Vasárnapi rádióműsor

Riport a kastély sorsáról

Az elmúlt néhány esztendőben a szokásosnál is gyakoribb beszédtema Gödöllőn a kastély jelene és jövője. Különböző rendezvényekkel, tanácskozással, eszmecsere-ekkel igyekeztek felhívni az illetékesek és a közvélemény figyelmét az épületgyűjtés jelentőségére, állapotára, felújításának szükségességére és sürgősségére, a mai felhasználás lehetséges módzataira. Az állagmegóvási munkálatok elkezdődtek, az érdeklődők a hírközlő szerek révén időnként információkhoz is jutnak, ámde nincs az a sok tájékoztatás, ami ne volna kevés a kastélyért aggódóknak.

Ezért hívjuk föl itt is az érdeklődők figyelmét egy vasárnapi rádióműsorra, amely szintén a kastélyal foglalkozik. Tehát 28-án délután öt órai kezdettel a Kossuth rádióban hallhatjuk Értékmegőrző — a gödöllői kastélyról Szél Júlia riportját. Szó lesz benne a feltárás meg- lepetéseiről, s arról is, hogy miért éppen most, ebben a ne- héz gazdasági helyzetben fog- tak hozzá a kastély megmen- téséhez. Az sem érdektelen, hogy hogyan került a kastély- ből a császári pár szobra egy kőbányai munkáscsalád kert- jébe...

Augusztus 19-én a délelőtti órákban, amikor este a város és a körzet népművelőit köszöntötték a szadai Faluházban, messziről láttam, hogy nyitva van a hévízgyőri művelődési ház ajtaja. Az előtér gondosan őrzött tisztasága jól esett a szememnek. Amit a kis irodában tapasztaltam, abban pedig igazolását láttam annak, hogy a népművelő, akit egyszer a közösségért végzett munka öröme és szépsége megfogott, nincs tekintettel a saját ünnepeire sem, hanem végzi legelőször látványosnak sem nevezhető mindennapi aprómunkáját.

Fodorné Gyalog Éva és munkatársa Pintér Sándorné gondosan, mindenre kiterjedően tervezték az intézmény őszi programját, készítették a szórólapokat, amelyeket a köz- ség minden házába el szeret- nének juttatni, hogy hírül ad- ják a lakosságnak: a művel- dési ház sok-sok programmal igyekszik kielégíteni a külö- nböző igényeket, a jelentkező kéréseket.

— Meggyőződésem — mon- dta az igazgató —, hogy nem utópisztikus álom a közössé- geket szervezni, a közösségi élet erősítéséért fáradozni. A művelődési otthon fontos bá- zisa, szinte alapja lehet az emberek közösségi és társa- dalmi életének. Igaz, az

Apró kezdeményezésekkel

A faluban élők közelében

utóbbi évek társadalmi-gazda- sági fejlődése nem kedvezett a közösségek megerősödésé- nek, de a jövődől fejlődés egyik nagy lehetősége minden- képpen a közösségek újratem- melődése. Ehhez azonban meg kell teremteni a közösségi élet szintereit, amelyek esetleg nem a művelődési otthon nevet vi- selik majd, de betöltik a mai művelődési otthonnak tulaj- donított funkciókat.

Megpróbáljuk aprópénzre váltani az elmondottakat, s abból kitűnik, hogyan igye- keznek a művelődési házban dolgozók a településen élők közelébe férközni.

Átlapozzuk a tervezetet, s megtudjuk, mit kínálnak Hé- vízgyőrkön a gyerekeknek. Vannak térítésmentes, díjtalan elfoglaltságok, amelyek a szó- rakozás mellett ismeretekhez juttatják a csoport tagjait. A népi gyermekjáték-csoportba már a második osztályba járó gyerekeket is várják, s az év során megismerik szüleik, de inkább nagyszüleik játékait. A Biblia Gyermekszinpad első- sorban harmadik osztályosok- ra épül. A bábszakkörbe ötö- dikeseket toboroznak. A nép- tánccsoporthoz és a sakkszakkör egyaránt a felső tagozatosok- nak kínál elfoglaltságot.

Két csoportban tanulhatják az érdeklődők az angolt, úgy, hogy egy tanulókört alkotnak az alsó, egyet pedig a felső osztályok diákjainak. Hasonló módon okítják a német nyel- vet. Az idén megkísérik a zongoraoktatás bevezetését is, amelyről az a kötöttség, hogy maximum 18 gyerek jelentke- zését tudják elfogadni. A nyelvtanfolyamok akkor in- dulnak, ha legalább tíz gyerek jelentkezik. A tanfolyamdíj egységesen havi 200 forint. Amennyiben ugyanarra az ok- tatási formára egy családból két gyermek is jelentkezik, 25 százalékos kedvezményt kap a család.

Természetesen a felnőttekre is gondoltak, így az idősebb korosztály részére is indul an- gol nyelvtanfolyam, aerobik- tesztelés, valamint szabás- varrás tanfolyam. Ezt az utó- bit három hónapra tervezték, összesen 12 foglalkozással, 500 forintos díjjal. Kezddőknek és haladóknak egyaránt segítsé- get ad abban, hogy rövidebb idő alatt, kisebb anyagveszté- séggel, kevesebb pénzbeli ké- szíthessenek egyszerű, divatos gyermek- és felnőtt ruhákat. Azt állítják a szervezők, két megvarrt ruhadarabon meg- térül a tanfolyam költsége.

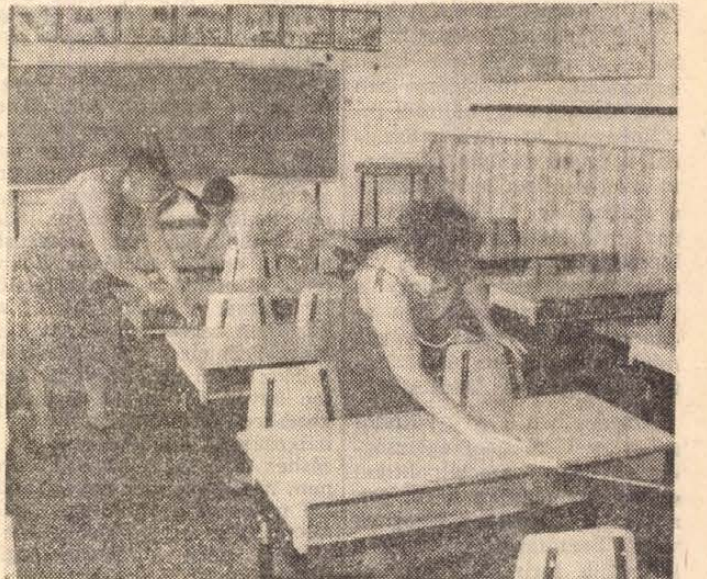
Megtudtam, hogy folytatja munkáját az ifjúági színjá- szó csoport, s továbbra is a művelődési ház gondoskodik az asszonykórus működéséhez szükséges feltételekről.

Beszélgésünk elején a művelődési házak közösségte- remtő, erősítő szerepéről, fel- adatairól szótunk — mondta Fodorné Gyalog Éva — és sajnálatosan hiányoznak a kínált programunkból a klubok, az olyan társaságok, ba- ráti körök, amelyekben beszél- gethetnének, eszmét cserélhet- nének az ország és a falu gondjairól az emberek. Nyug- díjasklubunk egy bizonyos korosztálynak adja ezt a le- hetőséget. Alkalmi összejöve- telekkel próbáljuk a ma még érdektelenekeket becsalogatni az intézményünkbe.

Sajnos sokan vannak, akik nem lépik át a művel- dési ház küszöbét, ám ez is érthető. Az intézmény felsze- reltsége, berendezése messze elmarad az otthonok kultúr-ájától — és ezt a tényét még a gazdag programjánál sem tudja elfeledtetni. Most apró kezdeményezésekkel, úgyneve- zett tyűklépésekkel kívánunk előbbre jutni, és a szerényebb kínálatot is igyekszünk segí- tésért nyújtani a felnőtteknek az önképzéshez, a hasznos időöltéshez, a kellemes ki- kapcsolódáshoz, a gyerekek- nek pedig a falusi életből fakadó hátrányok leküzdéséhez.

Feresik Mihály

Takarítanak az iskolában

Az isaszegi általános iskolában is takarítanak már a becsen- getés előtt. Kovács Lászlóné, Villányi Lajosné és Orosz Jó- zsefné a termék rendbetétele után az udvaron folytatják majd a munkát

(Vimola Károly felvétele)